

*Бразалук Максиміліан Юрійович,
слухач магістратури
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ*

Науковий керівник:

*Пендюра Максим Миколайович,
завідувач кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: МИНУЛЕ ТА СЬОГОДЕННЯ

Питання національної безпеки було і залишається важливою складовою державної політики. Воно постало ще відтоді, як Україна стала незалежною. Сьогодні ж питання національної безпеки стоїть особливо гостро, адже це, без перебільшення, питання виживання держави Україна з усіма її атрибутами та української державності. Втім, оскільки це питання всеохоплююче та стосується усіх сфер життєдіяльності людини, громадянина, суспільства та держави, то для забезпечення національної безпеки як сталого заходу, мова має йти передусім про стратегію національної безпеки.

За час незалежності наша держава стикалася з різними загрозами, змінивши не одну стратегію національної безпеки, але повномасштабне вторгнення російської федерації запустили процеси, наслідки яких важко передбачити. Деякі негативні наслідки поглиблюються вже зараз, деякі – будуть відчутні ще досить довгий час після закінчення війни. Крім цього необхідно визнати, що збройні конфлікти, які зараз з'являються по всьому світу також несуть загрозу національній безпеці України, тому існує думка, що нам потрібно прийти до принципово нової стратегії національної безпеки, в якій буде закладена така система запобіжників, що забезпечить сталий розвиток всередині країни, а також готовність до нових викликів з урахуванням будь-якої геополітичної ситуації в нашому регіоні та світі загалом.

Безумовно, при розробці нової стратегії національної безпеки ні в якому випадку не можна відкидати значущість вже існуючих методологічних та теоретико-правових напрацювань, а також концепцій. Так, даним питанням у різний час нашої незалежності займалися такі вчені як: В.О. Антонов, В.П. Горбулін, А.П. Дмитрієв, М.Б. Левицька, В.А. Ліпкан, Ю.С. Максименко, М.М. Пендюра, Д.О. Тихомиров та ін..

Не можна також не згадати видатних науковців, які досліджували питання самої концепції національної безпеки. Це В.В. Копейчиков, А.М. Колодій та О.В. Українчук. Як вважали ці науковці, для побудови концепції національної безпеки принципове значення має метод, логічна основа її розробки та дослідження. Ще на початку існування нашої держави ці

науковці дійшли висновку, що необхідною умовою успішного здійснення в Україні національно-державного будівництва є здатність молодої держави забезпечити свою безпеку. Вони стверджували, що ця безпека повинна розглядатися як соціальна система певного виду з дуже складною взаємодією всіх її елементів. [1, с. 9]. Так, на теоретичному рівні вони сформували концепцію національної безпеки

Пізніше в Україні було прийнято декілька стратегій національної безпеки, втім, як стверджують сучасні науковці (Антонов В.О.), досвід показав, що важливою рисою стратегії має бути те, що вона не повинна існувати сама по собі, бути ізольованою або відірваною від загальної людської життєдіяльності, а навпаки має бути тісно пов'язаною з усіма аспектами життя людини, суспільства та держави, і головною функцією має виступати забезпечення належних умов їх існування та подальшого розвитку [2, с. 204].

Чинна Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 р. «Про Стратегію національної безпеки України» враховувала такі загрози як: тероризм, зміна клімату, демографічна ситуація, зростання викликів трансатлантичних і європейської єдності, загострення змагання між США та КНР за світове лідерство. Не оминула ця Стратегія і загрозові дії російської федерації, які становили загрозу військового вторгнення, при цьому врахувавши, що темпи переозброєння Збройних Сил України та інших складових сил оборони є недостатніми, що викликано зростанням дефіциту фінансових ресурсів та недостатньою ефективністю державних органів.

Як видно з цієї Стратегії, Радою національної безпеки і оборони України було враховано та викладено досить реальні виклики, втім, заходи, які були вжиті для мінімізації або відвернення негативних наслідків цих викликів, виявились недостатніми.

Як стверджували В. Копейчиков, А. Колодій та О. Українчук, особлива увага має приділятися самій діяльності по забезпеченню безпеки, що вимагає системного підходу. Для організації цього системного підходу мають бути враховані такі категорії:

- цілі та інтереси;
- матеріальна база;
- нормативна база;
- духовна база;
- інституційна основа (організаційна структура);
- людський (кадровий) склад;
- діяльність у сфері забезпечення національної безпеки.

Як бачимо з проведеного дослідження, справа академіка Володимира Копейчикова та його однодумців знайшла своє відображення у багатьох сферах правової думки сьогодення, адже погляди, сформовані у кінці минулого століття є надзвичайно актуальними й зараз.

Список використаних джерел

1. Копейчиков В. В., Колодій А. М., Українчук О. В. Про концепцію національної безпеки України. *Право України*. 1993. № 5–6. С. 9–13.
2. Антонов В. О. Стратегія національної безпеки України в сучасних умовах: завдання і проблеми реалізації. *Правова держава*. 2021. № 32. С. 202–211.
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 р. «Про Стратегію національної безпеки України»: указ Президента України від 14.09.2020. № 392/2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020/conv#n43>.

*Бреус Анастасія Юрїївна,
здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Калінюк Анжела Леонідівна,
доцентка кафедри цивільно-правових дисциплін
Національної академії внутрішніх справ,
докторка філософії*

ЩОДО ПИТАННЯ РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «ЛІКАРСЬКА ПОМИЛКА» В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВІ

В останні роки особливої актуальності набувають питання цивільно-правової відповідальності медичних працівників за шкоду, заподіяну здоров'ю пацієнтів. Конфлікти, які доволі часто виникають з приводу якості наданих медичних послуг, дають можливість стверджувати, що пацієнти стають заручниками стереотипу про об'єктивну неминучість лікарської помилки: медичні працівники, маючи на меті уникнути моральної і юридичної відповідальності, за шкоду спричинену здоров'ю пацієнта, позиціонують свою помилку як закономірне явище. Однією з причин того, що медична помилка розглядається як допустимий побічний результат медичної послуги, є відсутність однозначного її розуміння і нормативного закріплення [1].

З огляду на появу та розвиток медицини, можна припустити, що лікарські помилки з'явилися майже одночасно з професією лікаря. Про відповідальність лікарів за невдале лікування згадувалося ще у перших відомих джерелах права – Законах вавилонського царя Хамурапі та Законах XII таблиць Стародавнього Риму. Це означає, що з давніх часів суспільство прагнуло винайти адекватний